

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתיט

ערב שבת-קודש פ' תרומה, ה' אדר ה'תש"ע

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חילולי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

IN LOVING MEMORY OF OUR DEAR PARENTS AND GRANDPARENTS

Reb Yitzchok Aaron (Izzy) ben Reb Aaron ע"ה Hazan

Passed away on 28 Shevat, 5770

Mrs. Zlata Zelda (Lucille) bas Reb Yaakov ע"ה Hazan

Passed away on 18 Tamuz, 5768

ת. נ. צ. ב. ה.

*

DEDICATED BY THEIR CHILDREN & GRANDCHILDREN שיחיו

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל חוב' פאולין רות ב"ר יצחק ע"ה
ולע"ה ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר חוב' סרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה ולע"ה ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל
ו'הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו — לשפע ברכות עד בלי די

3 דבר מלכות

מהו "איש יהודי" / קטעים משיחת פורים היחשלא

9 זמן הגאולה

הנוחמה שעמדה לישראל במצרים לנגד עיניהם / פרשת השבוע באור הגאולה

12 ניצוצות של משיח

מנחם שמו , וגם מענדל / לקט פתגמים וקטעים קצרים בעניני גאולה ומשיח

13 המעשה הוא העיקר

להיות עשיר בפועל / הוראות למעשה בפועל

14 כתב-יד-קודש

ביאור מעלתו של יום ז' אדר / מענה כ"ק אדר"ש מה"מ לשאלות המיחיים בשיחת ש"פ תחזה תשמ"ה

ב"ה

זכות
הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי זוג' מרת נחמה פייגא שיחי
וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובניהם: נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי שי' לאבקובסקי
מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחוה מוסיא שיחי שגלוב

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 347-675-5771
סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219
דואר אלקטרוני: chinuch@neto.net.il • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

ב"ה. נחבאר בהשיחה בענין "כדאי הלידה שתכפר על המיתה" (מגילה יג,ב ופרש"י שם),
דלכאורה הרי כתיב (קהלת ז,א) "ויום המות מיום הולדתו" (כי בעת שנולד א"א לידע
אם יהי' צדיק או כו' ובפרט שכל הדרכים בחוקת סכנה, משא"כ ביום מותו הרי ראו
כבר אח עבודתו במשך כל ימי חייו), ונתבאר בזה, דבמשח שאני, אכמכיון שכונולך
ראו כבר שנתמלא הבית כולו אורה. ומכיון שענין זה (דנתמלא הבית אורה) הי' דוקא
בעת לידתו - לכן, יום לידתו דמשה הוא נעלה יותר (בענין זה) מיום הסתלקותו.
ולכן כדאי הלידה שתכפר על מיתתו.
לא תפסנו: דכל הביאור שבהשיחה (הן הקושיא והן החירוק) הוא בנוגע הפעלה
שכיום ההסתלקות (המבואר באנה"ק סימן ז"ך ובכ"ס). שבכל הצדיקים - הפעלה דיום
ההסתלקות היא נעליח יותר מהפעלה דיום ההולדת (מכיון שבעת הלידה א"א לידע
עדיין אם יהי' צדיק), משא"כ במשה - הפעלה דיום לידתו היא (בענין אחד) נעליח יותר.
אבל: הרי שמחתו של הפן הרי היתה מצד החטון שבמיתת משה (דטכיון שבחודש זה
נחלק משה מישראל לכן חשב שהוא חורש דהיפך הוכוח לישראל), ופירוש "כדאי הלידה
שתכפר על המיתה" הוא - דהגם שענין מיתת משה הו"ע בלתי רצוי (שלא כן צריך לכפרה),
מ"ס, הפעלה שנחדשה בעת לידתו היא גדולה כ"כ עד (אשר לא רק שלא נעשה בה חלישות
ע"י מיתתו, אלא אדרבה, שהפעלה דלידתו היא עד כדי כך) שהיא מכפרת על הענין
הבלתי רצוי שבמיתתו (ועד כדי כך שהכפרה היא באופן דאתהפכא).
וא"כ: הרי מה שצריך לכאורה ביאור בהגמרא הוא - היאך הלידה מכפרת על הענין
הבלתי רצוי שבמיתתו (אף שבהשקפה ראשונה הוא להיפך, שהמיתה מבטלת את חלידה
ולא שהלידה מבטלת את המיתה), ואילו בהשיחה דובר על ענין אחר לבטרי (איך שהפעלה
דלידתו היא נעליח (בפרט אחד) הפעלה דהסתלקותו), דלכאורה מה זה שייך לענין
"שתכפר על המיתה"?

ועד הנחות בלה"ק

אמת! על הן (בענין לידתו) לידתו נעלה וי"ח ביום לידתו
והלידה היא היום שבו נעלה מזה הלקח - דגשג אביו
ודעה הדין דע"א וי"ח וי"ח ביום נעלה וי"ח, והענין באה"ק נעלה
ודין וי"ח דע"א וי"ח וי"ח - אמת! ערה

עיקוד ל' ענינים וי"ח וי"ח ביום לידתו! א"ח בלידה
אמת! על הן על גמטון העדה' אלו' הא"ח - וא"ח דע"א וי"ח
דע"א וי"ח על גמטון הא"ח וי"ח וי"ח - וא"ח דע"א וי"ח
ת"א זה י"ח וי"ח וי"ח - אמת! ערה

ביאור מעלתו של יום ז' אדר

בקשר עם יום ההולדת וההסתלקות דמשה רבינו ע"ה – ז' אדר שחל במוצש"ק זה, הננו מביאים בזה צילום מיוחד ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלת המניחים בשיחת ש"פ תצוה ה'תשמ"ה, בענין העילוי של יום זה (הקטע שבצילום נדפס בהתוועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 7-1338 וראה שם בשוה"ג) **פענוח מענה כ"ק אד"ש מה"מ בכתי"ק:**

שמחתו של המן (הזקוקה לביטול ולאתהפכא) – הוא שעלה בגורל יום מסויים והשקו"ט היא האם זה יום זכאי או הפכו – בנוגע להיום ובה' הב' דגילוי האור עושה היום זכאי וכו', והענין דלהיפך בהיום נתכפר ואין נשאר וושם בהיום ואדרבא – שלימות כפרה. [והוסיף כ"ק אד"ש מה"מ בסוף הדף:]

ערבוב ב' ענינים יחד אף שהם הפכים! אף ששניהם נדבר, אבל בנפרד! שמחתו של המן על החסרון המבהיל שביום המות – ומש"נ בקהלת ובאגה"ק על העילוי (גם דמרע"ה) המבהיל שביום המות דפועל ישועות. וע"י הערבוב במילא לא תפסו הקלאץ קושיא: ע"פ משנ"ת באגה"ק – דוקא היותו יום המות דמרע"ה הי' צריך לפעול נס פורים

המדור מוקדש

לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם – יבלחט"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מהו "איש יהודי"

המגילה מספרת בתחילה ש"איש יהודי הי'", אחד שהי' אחראי וממונה להמשיך את ה"יהודי" בעולם לכל יהודי בפרט, עי"ז ש"עומד בין ה' וביניכם" • כשם שאומרים על עבד "מה שקנה עבד קנה רבו", היינו שמלכתחילה "קנה רבו" מכיון שהעבד אינו מציאות בפ"ע כלל – עד"ז משה רבינו: ישנה מציאות, ומציאות גדולה ביותר, עד כדי כך ש"קיבל תורה מסיני וכו'", אבל מהי כל המציאות שלו – שהוא עבד ה', ובמילא הוא מציאות ה'! • קטעים משיחת פורים ה'תשל"א – בלתי מוגה תרגום חפשי ללה"ק – בעריכת מערכת "יחי המלך", ע"פ סרט ההקלטה*

וענין זה בכל יהודי נמשך ומתחיל מכך ש"איש יהודי הי'" – וכהפירוש בזה⁵ שזהו מלשון "איש – בעל הבית", בדוגמת הלשון "איש הר הבית"⁶, שפירושו הממונה על הר הבית, ובדוגמת פירוש הפסוק "ה' איש מלחמה"⁷ שהוא ממונה ובעה"ב על עניני המלחמה, כך גם "איש יהודי" הוא זה אשר ממונה על הענין ד"יהודי" שנמצא בכל ישראל.

ב. והנה, ענין זה ישנו בכל יהודי מצד דרגת ה"גורל" שבו (כמדובר לעיל בהתוועדות⁸), והוא בדוגמת הקשר והשייכות שבין אב לבן שלא שייך להסבירו בשכל, ואין צורך כלל להסבירו בשכל [..].

עאכו"כ הקשר של בני ישראל להקב"ה – "בנים אתם לה' אלקיכם"⁹, ויתירה מזו: אין בני ישראל בנים סתם, אלא כל אחד ואחד

א. הסיפור ד"ימי הפורים האלה"¹⁰ הרי בא לידי ביטוי במגילת אסתר, ושם גם נכתב שימי הפורים צריכים להיות באופן ד"לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם"¹¹, כולל גם שענינם של "ימי הפורים" נשאר הוראה לכל ימות השנה, והוראה לכל דור ודור ובכל מקום ומקום.

התחלת הענין של "יהודים" במגילה הוא – "איש יהודי הי' בשושן הבירה"²; ותורה שבעל-פה מפרשת³ – שאין הכוונה כאן⁴ ב"יהודי" לשבט מסויים מישראל, אלא שכל יהודי נקרא בשם "יהודי", מכיון שכל יהודי כופר בעבודה-זרה, ואינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלוקות.

(* השיחה מובאת בעמדתו ערב ז' אדר (יום ההולדת וההסתלקות של משה רבינו ע"ה) ובמלאת ח"י שנים להול' וחלוקת קונטרס פורים קטן ה'תשנ"ב ע"י כ"ק אד"ש מה"מ, אשר נקודות המבוארות בשיחה זו קשורות להמבואר בהמאמר בענין "זאתה תצוה כו". המו"ל.

(1) אסתר ט, כח.

(2) שם ב, ה.

(3) ראה מגילה יג, רע"א.

(4) לדיעה אחת.

(5) ראה תו"א מג"א צט, א.

(6) מדות פ"א מ"ב.

(7) בשלח טו, ג ובפרש"י שם.

(8) "שיחות קודש" תשל"א ח"א ע' 538 ואילך.

(9) ראה יד, א.

מהם הוא "בני בכורי"¹⁰!

– לא בגלל שיש להקב"ה "בנים" נוספים ח"ו, אלא חוץ מבני" אין להקב"ה "בנים", רק "עבדים". ומעלתם של בני ישראל היא שכל אחד מהם הוא גם "בני בכורי". ובדוגמא: אילו היו "בנים" נוספים, מובנת תוספת העילוי שהיתה לבן הבכור לגבי השאר; כן הוא עתה בנוגע לבני ישראל, שלמרות שאין להקב"ה שום "בנים" נוספים, הנה מלבד היותם "בנים אתם לה' אלקיכם" נוספה להם גם המעלה ד"בני בכורי ישראל".

ולאחר כל זה – מיתוסף בזה ענין עיקרי, כפי שאדמו"ר הזקן מבאר (בדרושים הקשורים עם התחלת תשרי¹¹), שאין הנשמה נעשית ח"ו מציאות בפני עצמה, אמנם נהיית הנשמה נברא, והיא נמצאת בעולמות בי"ע, עד לעולם הזה התחנות שאין תחנות למטה הימנו, אבל כפי שהנשמה היא מציאות נברא – היא מציאות של אלוקות, זהו מציאות כפי שאלוקות נמצאת פה למטה.

וכלשון התניא¹² "חלק אלקה ממעל ממש" – לא רק כל' הכתוב¹³ "חלק אלקה ממעל", אלא בתורה שבעל-פה ובפרט בתניא מדגישים ומבארים שזהו "חלק אלקה ממעל" ממש – שדבר זה נמצא כאן ביהודי זה, והרי זהו חלק מהעצם, וכיון ש"העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכלולו"¹⁴, במילא כל יהודי זהו הקב"ה כביכול ("יעדער איד אַט דאָס איז דער אויבערשטער כביכול")!

"ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"¹⁵!

(10) שמות ד, כב.

(11) לע"ע לא מצאנו. וראה לקו"ש ח"ט ע' 210. וש"נ.

(12) רפ"ב.

(13) איוב לא, ב.

(14) כש"ט הוספות סקט"ז. וש"נ. וראה המשך תרס"ז

ע' תקכב. המשך תער"ב ח"א ע' תקנב. סה"ש ה'תש"א ע' 32.

(15) ראה זח"ג עג, א.

– מובן מאליו שלמשמע דברים כאלו יבהלו – היתכן?! זקוקים הרי לראי' מנגלה דתורה – אזי ישנה גמרא בירושלמי¹⁶ האומרת "מאן פני האדון ה'¹⁷ (זהו) ר' אבהו בקיסרי". שר' אבהו הי' אמורא, ומסופר באיזה מקום הי' נמצא, נשמה בגוף, ויש עליו כמה סיפורים, ואעפ"כ מפרשים בנגלה דתורה ש"מאן פני האדון ה'" – המציאות הזו ("אַט דער און דער"), שאפשר למששו בידיים, והגמ' עצמה מספרת עליו כמה סיפורים¹⁸, הקשורים לענינים גשמיים שבמדידה והגבלה.

בפנימיות התורה בזהר¹⁹ זה מובא בנוגע לרשב"י, "יראה כל זכורך את פני האדון ה'¹⁷. דא רשב"י", אך בירושלמי הוא יותר מזה, כי אצל הרשב"י הי' הגילוי דפנימיות התורה [גם ר' אבהו הי' עיקר ענינו באגדתא²⁰, וכפי שהגמ' מספרת²¹ ש"ר' אבהו ור' חייא בר אבא איקלעו לההוא אתרא, רבי אבהו דרש באגדתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא. שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא ואזול לגבי דר' אבהו. חלש דעתי' (דר' חייא בר אבא), אמר לי' (ר' אבהו) אמשל לך משל: למה הדבר דומה לשני בני אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר מיני סדקית, על מי קופצין – לא על זה שמוכר מיני סדקית...]. אבל הוא הי' אמורא [משא"כ הרשב"י], ובנגלה הי' כחו – ואומרים גם עליו ענין זה!

(16) לע"ע לא מצאנו זה בירושלמי. ואולי הכוונה לירושלמי בכורים פ"ג ה"ג "והוי' בהיכל קדשו דא ר' יצחק בר' לעזר בכנישתא מדרשא דקיסרין" (וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 511 בהערה), אבל מהמובא להלן אודות ר' אבהו, נראה שהכוונה לאיזה מ"מ אחר.

(17) תשא לד, כג (והוא הפסוק שהובא בסמוך בזהר). אבל ראה הערה הקודמת.

(18) ראה גם סדר הדורות מע' תו"א בערכו.

(19) ח"ב לח, א.

(20) והיינו – שייך לפנימיות התורה.

(21) סוטה מ, א. בהנחה כתוב מס' יומא, ואולי הכוונה בנוגע לגדלותו המבוארת שם עג, א.

להיות עשיר בפועל

[.]. הלימוד מכל האמור: לכל לראש נלמד מכך – שהקב"ה פוסק בתורתו הקדושה, התורה הנצחית לכל הדורות ובכל המקומות – שכל יהודי שייך לכל לראש ל"זהב". ובפשטות – שכל יהודי צריך להיות בעשירות, הן ברוחניות והן בגשמיות – עשירות בפשטות ממש!

יתירה מזו: לא רק שהוא צריך עשירות – אלא שכלל יהודי ישנה עשירות בפועל. ואפילו אם זה לא נמצא בגלוי ובגשמיות – אי"ז משום שהיא לא קיימת ח"ו, אלא שיהודי צריך לגלות זאת ע"י עבודתו. ואדרבה: עי"ז שמגלים זאת מתוך החושך – ה"ז נעשה באופן דיתרון האור מן החושך¹, תוספת ריבוי של שפע רב דגשמי ברכה, באופן של תגבורת החיות², שנעשה שטפון של גשמי ברכה אך ורק למעליותא, עד שזה מהפך את השטפונות שלא למעליותא לשטפונות דטוב וקדושה (עד להכנה ד"מלאה הארץ דיעה את ה' כמים לימ מכסים"³).

ועאכו"כ בדורנו זה – הדור האחרון בגלות ודור ראשון של גאולה – לאחרי שסיימו הכל, וצריכה להיות רק קבלת פני משיח צדקנו בפועל – ודאי שהקב"ה מברך כל יהודי בעשירות בזהב בגשמיות וברוחניות, עד באופן (כפי שהי' ב"ימי צאתך מארץ מצרים" כן הוא גם עתה "אראנו נפלאות"⁴) – ש"אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים⁵ חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים".

מכך ישנה מיד הוראה ברורה – שיהודי צריך להשתדל להיות עשיר בפועל בכל הענינים, מתחיל מעשירות ברוחניות, אין עשיר אלא בדעת⁶, להיות עשיר בתורה ומצוות, ועד גם – עשירות בגשמיות, בכדי שיוכל לקיים תורה ומצוות במנוחת הנפש ומנוחת הגוף (כפס"ד הרמב"ם⁷), ויוכל להרבות בנתינת הצדקה וקיום המצוות בהידור, והידור לפנימיות מהידור וכו', ובכלל – לנצל את העשירות ("זהב וכסף ונחושת וגו'") כדי לעשות מביתו הפרטי משכן ומקדש לה' (ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד), כולל – גם ע"י נתינה לצדקה לבנות בית הכנסת ובית המדרש כפשוטו, "מקדש מעט"⁸.

ועוד והוא העיקר – בענין שהזמן גרמא – בניית בית המקדש השלישי בפשטות ממש:

לאחרי כל הפירושים בפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כולל הפירוש "בתוך כל א' וא'" – הרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו⁹, לכל לראש הפירוש בזה בנוגע להלכה למעשה – שלבני ישראל ישנו החיוב לבנות את בית המקדש.

(1) קהלת ב, ג.

(2) ולהעיר מהשייכות לאדר (שהוא בתקופת גשמים) – "אדר פירושו תוקף וגבורה, כמו אדיר במרום ה', ובביצה דט"ו ע"ב הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, שנאמר אדיר במרום ה' כו" (לקוטי לוי"צ על פסוקי תנ"ך ומארו"ל ריש ע' צט).

(3) ישעי' יא, ט. רמב"ם בסיום וחותם ספרו.

(4) מיכה ז, טו.

(5) ולהעיר מהשייכות לשנת הצדי"ק. וראה עיון יעקב לע"י בכורות ה, ב.

(6) ראה כתובות סח, א. וראה נדרים מא, א.

(7) הל' תשובה רפ"ט.

(8) יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

(9) שבת סג, א. וש"נ.

מנחם שמו, וגם מענדל

ידוע מרז"ל אשר משיח – מנחם שמו, וגם מענדל, בגימטריא "צדק" (כידוע בנוגע שמו של אדמו"ר "הצמח צדק" – גימטריא דשמו "מנחם מענדל"), ש"צדק" (וגם "צמח") הוא שמו של משיח.

(משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תש"נ - מוגה, תרגום מאידית)

"חיילי בית דוד" יצילו את המצב

[. .] עאכו"כ ישיבת תומכי תמימים שנתייסדה (ע"י אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע) בסוף זמן הגלות, בכדי שתלמידי הישיבה יהיו "נרות להאיר", להאיר את החושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא, "בנר תמיד של המאורות כו", וכפי שידועה שיחת אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע לתלמידי הישיבה בענין "כל היוצא למלחמת בית דוד" – שתלמידי הישיבה הם "חיילי בית דוד" אשר עשו את "הצלת מצב כלל ישראל" מאותם "אשר חפרו עקבות משיחך",

וימלאו את הכוונה ד"פוצו מעינותיך חוצה" (ע"י רבותינו נשיאינו) שתביא את הגאולה. (משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תש"נ - מוגה, תרגום מאידית*)

המדור "ניצוצות של משיח" מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"ז וזגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ובנוגע אלינו הכוונה – לבנות את בית המקדש השלישי, בפשטות ממש, כפס"ד הרמב"ם¹⁰ שיבנה ע"י משיח צדקנו, "ובנה מקדש במקומו"¹¹, וע"פ דברי הרמב"ם "הכל חייבים לבנות ולסעד בעצמן ובמומנם, אנשים ונשים כמקדש המדבר", מובן שכך הוא גם בנוגע לבית השלישי, שכל יהודי ישתתף בזה ע"י נדבותיו, אנשים נשים, ויש לומר – גם טף (כשם שהי' בנדבת המשכן).

ובפרט שבדורנו זה כבר חינוכו והרגילו ילדים יהודיים קטנים – וממשיכים בזה – לתת צדקה: נוסף לכך שעושים אותם שלוחים לתת לצדקה, נותנים להם גם כסף שנעשה ממונם הפרטי, בכדי שהם יתנו מכספם הפרטי לצדקה.

(משיחות לילות ד', ה', ו' ושבת קודש פ' תרומה ה'תשנ"ב - מוגה. תרגום מאידית*)

(10) הלי' מלכים רפ"א ובסופו. וראה לקו"ש חי"ח ע' (11) ל' הרמב"ם שם ספ"א.

418 ואילך. ושי"נ. (* התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

עד שישינו דין²² הנוגע למעשה, ש"כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה", שעל-כך לא נאמרו שום הגבלות האם זה דוקא בדור התנאים או דוקא בדור האמוראים או דוקא בדור הראשונים – זוהי הלכה לכל הדורות כולם, דמכיון שע"פ תורה הוא "רבו", אזי אם הוא מהרהר אחר רבו – הוא מהרהר אחר השכינה! כך אומרת תורת אמת; אמנם כתוב "כאילו" בכ"ף הדמיון, אבל דמיון לא שייך לומר על שני דברים שאינם בערך זל"ז, ואם בכל זאת מדמים ה"ז סימן שזהו בערכו שלו.

ג. כיון שמציאות זו – ענין הגורל – ישנה בכאו"א מישראל (כנ"ל ס"ב) – א"כ לכאורה מדוע זקוק לממוצעים לזה [שענין זה נמשך בכל יהודי מה"איש יהודי הי", הממונה על הענין דיהודי, כנ"ל שם]?

והביאור בזה: ישנו ממוצע שאינו מפסיק אלא ממוצע המחבר, וכמבואר בארוכה החילוק בין הממוצע דמשה שהי' ממוצע המחבר²³ – "אנכי עומד בין ה' וביניכם"²⁴ – לממוצע המפסיק²⁵.

לדלאורה מתעוררת כאן אותה השאלה ("דער זעלבער שטורעם"): הקב"ה הרי ביקש שישמעו את דבריו ללא ממוצעים, ומדוע אמרו בני"י למשה "דבר אתה עמנו ונשמעה"²⁶, שזה יהי' דרך משה!?

[וזה אכן נחשב להם כענין בלתי רצוי²⁷, היינו לא כפי שהי' יכול להיות וצריך להיות; אלא שעכ"פ "ויתר" להם הקב"ה והסכים שיהי' "אנכי עומד בין ה' וביניכם גוי", והטעם

(22) שבת קי, א. וראה "יחי המלך" שעג ע' 7 ואילך.
 (23) ד"ה פנים בפנים תרנ"ט. ובכ"מ.
 (24) ואתחנן ה, ה.
 (25) ראה גם הנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 7. ועוד.
 (26) יתרו כ, טז.
 (27) ואתחנן ה, כד בפרש"י. וראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 230 ובהערה 55.
 (28) שבת קי, א. וראה גם שם, ב ואילך.
 (29) ע"פ שמואל ב' יד, יד.
 (30) תהלים פב, ו. וראה פרש"י שם: "כשנתתי לכם את התורה נתתי לכם ע"מ שאין מלאך המות שולט עוד בכ"ם".
 (31) שם, ז (וראה פרש"י שם). בהנחה: ובני אדם כולכם (ראה תהלים שם, ו), אבל לכאו" הכוונה לפס' זה.
 (32) יתרו שם, ב.
 (33) קהלת ז, כט (בשינוי הסדר).
 (34) קהלת שם.
 (35) כנ"ל ס"ב. ע"ש.

לזה: "כי יראתם מפני האש"²⁸ וכו' וכו', ככל האריכות בזה בתושב"כ ובתושב"ע"פ] אבל אין זו שאלה, כי ח"ו לומר שהדבר נשאר לבסוף בניגוד לרצונו של הקב"ה, שהרי הענין ד"בל ידח ממנו נדח"²⁹ הוא לא רק בענינים של היפך הקדושה, אלא גם בקדושה גופא – כשהקב"ה אומר שרצונו בתכלית העילוי, מוכרח להיות תכלית העילוי!

אלא מאי, היתה אפשרות שמיד יקויים בבני"י "אני אמרתי אלקים אתם"³⁰, אלא ש[בגלל החטא] נתגלה לאחר מכן ש"אכן כאדם תמותון"³¹ – אבל אין הפירוש בזה שהקב"ה "חזר בו" ח"ו מכוונתו בתחילה – לא! רק שזה יקח קצת זמן, מכיון שענין זה צריך לבוא ע"י עבודת האדם.

וכדי שהעבודה תהי' קלה יותר, במהירות יותר, ובאופן עמוק ונעלה יותר – לזה צריך את משה רבינו ("אָט דאָ קומט אַרײַן משה רבינו") ש"אנכי עומד בין ה' וביניכם להגיד לכם (להמשיך לכם) את דבר ה'", את ה"אנכי ה' אלקיך"³², לכל יהודי בפרט.

– זה יכול הי' להיות ללא ממוצע המחבר, שהרי "האלקים עשה את האדם ישר"³³, אבל בגלל ש"המה בקשו חשבונות רבים"³⁴ אירעו כמה ענינים שבעקבותם היו צריכים להגיע לממוצע. אבל הממוצע גורם לכך שזה יהי' ממוצע המחבר, עד שנהי' לדבר אחד ממש "חלק אלקה ממעל ממש"³⁵, לא רק מצד

למעלה, אלא גם כפי שנמצא בגלוי כאן למטה. ד. ובוזה יובן מדוע כל ענין היהודים במגילה מתחיל בפסוק "איש יהודי הי":

מכיון שנמצאים במעמד ומצב ד"איתי עבדי דאחשורוש אנן³⁶, ואחשורוש "מולך מהודו ועד כוש"³⁷, "מושל בכיפה"³⁸, ולאח"ז צריכים לספר שכל בני ישראל היו "יהודים" – נשאלת השאלה: כיצד היו כולם "יהודים", הן אלו הנמצאים בשושן הבירה (הראויים לחצר, לגינה או לביתן³⁹), והן אלו הנמצאים בפינה נידחת ועד גם באי-הים?

– לכן מספרים בתחילה ש"איש יהודי הי", אחד שהי' אחראי וממונה להמשיך את ה"יהודי" בעולם לכל יהודי בפרט, עי"ז ש"עומד בין ה' וביניכם" הוא המשיך את ה"אנכי ה' אלקיך" – ל' יחיד⁴⁰ – לכל אחד ואחד, היינו, שה"אנכי" ע"י הממוצע של "הוי" נהי' "אלקיך" – כחך וחיותך⁴¹, ועי"ז נפעל ענין ה"יהודים" בבני ישראל.

וזהו הפירוש השני ב"ליהודים היתה"⁴², שבלשון הקודש יש בתוכן תיבת "הי" (היתה) גם ענין של בעלות ("בעל-הבית שקייט") – כשאומרים שהיתה לו נחלה כזו וכזו, הכוונה היא שנחלה זו שייכת אליו והוא בעה"ב עלי'.

ומצד זה שהם היו "יהודים", אזי "ליהודים היתה" – הם נהיו בעלי-בתים על הענין ד"אורה ושמחה וששון ויקר"⁴².

* * *

- 36 מגילה יד, א.
- 37 אסתר א, א.
- 38 מגילה יא, סע"א. ועוד. וראה הנסמן בלקו"ש ח"ד ע' 3.
- 39 ע"פ אסתר שם, ה. מגילה יב, א.
- 40 ראה ילקוט שמעוני עה"פ (יתרו שם): כאו"א מישראל הי' אומר כו'.
- 41 ראה טור ושוע" (ושוע"ע אדה"ז) או"ח ס"ה. לקר"ת ר"פ ראה. ובכ"מ.
- 42 אסתר ח, טז.

וכמרוזם בדיוק לשונו של רש"י "פירש רבי תנחומא" – שענין הנחמה ("תנחומא") הוא באופן ד"פירש": (א) לא דרש, דרוש ופשט'ל יפה, כי אם, פשטות הענין, היינו, הנחמה וגאולה **כפשוטה ממש**, שהרי לא יתכן שה"גלות" יהי' בפועל ובפשטות, ואילו הנחמה – באופן של "דרש" בלבד... (ב) "פירש" מורה על ביאור והרחבת הענין, כידוע¹⁸ הביאור בלשון "פירש הבעש"ט", מלשון "פאנאנדער-געשפרייט", שבזה מודגש עוד יותר שהגאולה היא כפשוטה ממש.

וכידוע¹⁹ מענה אדמו"ר מהר"ש לאביו הצ"צ ע"ד הצורך בגאולה כפשוטה:

כששאל המהר"ש אצל הצ"צ ע"ד ה"קץ" דשנת תר"ג²⁰, היתכן שמישיח לא בא, והשיב לו, הרי נדפס ה"לקוטי-תורה" (גילוי פנימיות התורה, תורתו של משיח) – נענה המהר"ש ואמר: הכול טוב ויפה, אבל, בני' רוצים וצריכים משיח כפשוטו, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים!

כלומר, ע"פ תורה יש מקום לב' הדעות כו', ומי הוא זה שמגלה וקובע שצריכה להיות הגאולה כפשוטה ממש – **אדמו"ר מהר"ש**, שדרכו המיוחדת מתבטאת בפתגמו הידוע²¹ "**לכתחילה אריבער**", ובהדגשת שלילת ההנהגה באופן אחר, "**העולם** סבור שיש לילך 'ארונטער', וכשלא יכולים, הולכים 'אריבער', ואילו אני סבור, שצריכים לילך **מלכתחילה אריבער**", היינו, שמי שאינו הולך בדרך ד"לכתחילה אריבער", שייך הוא לסדר והנהגה **דעולם!**

ויה"ר שמהדיבור אודות "פירש רבי תנחומא" נזכה תיכף ומיד לנחמתן של ישראל, נחמה כפשוטה ממש, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים – גאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, שאז, תהי' גם שלמות הנחמה על הגלות, "אודך ה' כי אנפת ביי"²².

ותיכף ומיד – "ראתה תצוה את בני ישראל גו' להעלות נר תמיד"²³ (כפי שהולכים לקרוא בתפלת מנחה), שזוכים לראות את הדלקת המנורה בביהמ"ק השלישי, שיבנה במהרה בימינו ממש²⁴.

(משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

- 18 לקו"ש ח"ז ע' 64 הערה 40. ח"ח ע' 354 הערה ח"א ע' 124. ועוד.
- 19 ועוד.
- 20 לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ח"ח ס"ע 490
- 21 ואילך. ועוד.
- 22 מאמרי אדה"ז – פרשיות ח"א ע' תיט ואילך.
- 23 סה"ש תורת שלום ע' 237.
- 24 אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. לקו"ש

מוקדש לזכות הרה"ת **אורי אהרן יואל** בן מינדל זווג' בתי"ה רות בת שרה שיחיו וילדיהם: **שטערנא שרה** ו**שמואל** שיחיו ולזכות דוד **יעקב** בן מינדל שי, **מיכאל נחמיה** בן חוה אסתר זווג' **רחל יפה** בת מינדל שיחיו ולזכות **שושנה חסיה** בת מינדל שתחי' ולזכות הרה"ת **אפרים יונה** בן פאולין רות זווג' **רייזל פרומה** בת חי' רחל שיחיו, ולזכות הרה"ת **יוסף יצחק** בן רייזל פרומה שי, ולזכות חי' רחל בת שפרנצא שתחי', ולזכות **צבי** בן חי' רחל שי

ה. [.] בכלל יהודי הנמצא בגלות יש לו הגבלות והגדרות כאלו ואחרות, אמנם בענינים שהתורה אומרת שבהם אין הוא מוגבל, הרי הוא עושה אותם באופן כזה שאפי' אם נבוכדנצר (ש"הלבנון באדיר יפול"⁴³) – המושל בכיפה – אומר אחרת, אזי עונה לו היהודי: "את וחד כלב שוין"⁴⁴, וזה אומרים לנבוכדנצר עצמו, דלכאורה הרי זו מרידה במלכות, והרי מצווים לא למרוד⁴⁵, וכתבי⁴⁶ "התפללו בשלום העיר וגו'" דקאי (באותו זמן) על נבוכדנצר, אבל מכיון שרצה לגעת ב"יהודי" שביהודי, ענו לו מיד⁴⁵ – "את וחד כלב שוין"! אי אפשר לשקר לו אלא צריכים לומר לו את האמת, כי יהודי מתנהג על פי תורת אמת.

וכדי להקל זאת יותר, ישנו ה"איש יהודי", שזה הי' מרדכי אשר הי' בעה"ב על בחינת ה"יהודי", כיון שהי' חבר וראש הסנהדרין וכו', וכדי להיות בסנהדרין צריכים להיות סמוכין איש מפי איש עד **משה רבינו**⁴⁷:

לא נוגעת כאן מידת חכמתו, הוא יכול להיות החכם הגדול ביותר, הנבון הגדול ביותר והלמדן הגדול ביותר, אבל אם יאמר שהוא הולך לפסוק דין בכח עצמו, בגלל שיש לו ראש טוב ויודע טוב ללמוד – הוא לא ישב בסנהדרין! הענין של הסנהדרין הוא שנדרשת סמיכה, לא מובא באף מקום שעשו להם בחינה לפני הסמיכה⁴⁸, ה"בחינה" היתה שנהגו לקרוא לו ולסמוך אותו (אפי' לא בידיים וכפי הפירוש בזה), ולומר לו "רבי יתקרי"⁴⁹ או

- 43 ישע"י, י. לד. וראה ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד ואיכ"ד פ"א, נא – דמדובר על חורבן בית ראשון (ע"י נבוכדנצר).
- 44 ויק"ר ספ"ג.
- 45 ראה ויק"ר שם.
- 46 ע"פ ירמ' כט, ז.
- 47 רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"א ואילך.
- 48 אף שמוכן שהי' צ"ל אצלו כ"כ מעלות (ראה רמב"ם שם רפ"ב) אבל לא "אז" בחנו אותו.
- 49 ראה שם פ"ד ה"ב.

שרף ועקרב וצמאון גו⁹, חושך כפול ומכופל דעקבות משיחא – אומר רבי **תנחומא**, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שיודעים שהתכלית והמטרה היא **לבנות משכן במדבר**, היינו, לעשות מציאות ה"מדבר" משכן ומקדש לו ית', דירה לו ית' בתחתונים,

עד לקיום הציווי "ועשו לי מקדש"¹⁰ כפשוטו, בביהמ"ק השלישי, שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, משכן המדבר.

ויש להוסיף בזה – בהקדמה:

לאחרי ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש" שיצאו ממצרים ויעשו משכן כו' – כיצד יתכן שלאח"ז יהי ענין של חורבן וגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"¹¹!?

והמענה לזה – ע"פ דבריו של **יעקב אבינו**, אשר, גם בידעו אודות כל ההבטחות שהבטיח לו הקב"ה, "ואתה אמרת היטב איטיב עמך וגו"¹², הוצרך **להתפלל ולבקש** מהקב"ה, באמרו "שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא"¹³.

אמנם, לאחרי שרואים בפועל שהקב"ה קיים את הבטחותיו – אזי יודעים שאין מקום לחשש כו', כלומר, דבר ברור הוא שהקב"ה מקיים את הבטחותיו, וכפס"ד הרמב"ם¹⁴ "כל דבר טובה שיגזור הא-ל . . אינו חוזר".

ד. ובנוגע לענינו:

הקב"ה הבטיח לגאול את ישראל, והתורה מעידה שכבר "כלו כל הקיצין"¹⁵, עוד בזמן הגמרא...

וגם ענין התשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹⁵) ישנו כבר – כדברי רבינו הזקן באגה"ת¹⁶ בנוגע לברכת "סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", ש"אין כאן שום ספק כלל מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו", ומוסיף, "ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכין בא"י **גואל ישראל**", ועאכו"כ בנוגע לתשובה דיוהכ"פ, שאז לא שייך החשש ד"חוזרים וחוטאים", לפי ש"שטן ביומא דכיפורי לית לי רשותא לאסטוני . . השטן בגימטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי, שס"ד יומי אית לי רשותא כו' ביומא דכיפורי לית לי רשותא כו"¹⁷ – הרי בודאי ובודאי שתיכף ומיד לאחרי התשובה דיוהכ"פ צריכה לבוא הגאולה.

ומכיון שלאחרי כל זה עדיין לא בא – מתעוררת השאלה והדרישה והצעקה האמיתית של בני"י: **"עד מתי"?!...**

והמענה היחידי לשאלה ודרישה וצעקה זו הוא – שהקב"ה **ממלא** את בקשתם ודרישתם של ישראל, ומביא **תיכף ומיד** את הגאולה האמיתית והשלמה, **גאולה כפשוטה בפועל ממש!**

(9) עקב ת, טו.

(10) פרשתנו כה, ח.

(11) ברכות ג, סע"א.

(12) וישלח לב, יג.

(13) פרש"י שם, יא.

(14) הל' יסוה"ת פ"י ה"ד.

(15) סנהדרין צז, ב.

(16) פרק יא.

(17) יומא כ, רע"א.

שאר תוארים שנתנו בכל דור ודור, ומאז הי' יכול לפסוק דינים עם כל ההגדרות וכל הענינים הקשורים לסמיכה⁵⁰.

מי הי' יכול לסמוך – לא החכם הגדול ביותר ולא הנבון הגדול ביותר, אלא התנאי הראשון – שיש לו סמיכה מזה שלפניו, וזה שלפניו נסמך מהקודם אליו עד **משה רבינו**.

ו. מה היתה מעלתו ("אויפטו") של משה רבינו – שהוא הי' "עניו מכל האדם אשר על פני האדמה"⁵¹, ו"משה קיבל תורה מסיני"⁵²,

משה רבינו הי' יהודי אמיתי, "מדת אמת ראה"⁵³ – משה רבינו ראה את מדת האמת, ראה את י"ג מדות הרחמים⁵⁴, וזה הי' ענינו של משה.

עד כדי כך שאפילו קרח שחלק על כל הענינים, אבל לאחרי שקלט את האמת ותפס את המציאות האמיתית – הוא ביטא זאת באומרו: "משה אמת (ובמילא מובן) ותורתו אמת"⁵⁵! ויותר מזה לא נזקק לשום ביאורים.

הוא לא אמר ש"משה קיבל תורה מסיני", לא אמר שהוא ראה משה נביא "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה"⁵⁶ – אלא המעלה שקרח ראה במשה היא שהוא **אמת**, וכיון שמדובר באמת – לא משנה איך היא מסתדרת אצלו, אלא צריכים לדעת מהי המציאות.

כיצד ניתן לדעת מהי המציאות? ע"פ שכל אכן לא ניתן לדעת, אלא רק כפי שאומר

(50) לשלימות הב'י בזה – ראה שיחת ש"פ כי תשא

תשל"א ס"ה (שיחור"ק תשל"א ח"א ע' 590 ואילך).

(51) בהעלותך יב, ג.

(52) אבות רפ"א. ולכא' הכוונה – זוהי הסמיכה

"מסיני"; ולמה אפשר למשה לתת סמיכה – מכיון שהוא

"עניו מאד", כבסמוך.

(53) סנהדרין קיא, א. שמו"ר פ"ה, י. ועוד.

(54) ראה פרש"י תשא לג, יט ד"ה וקראתי.

(55) תנחומא קרח יא. וראה ב"ב עד, א. סנהדרין קי,

סע"ב. במדב"ר פי"ח, כ.

(56) ברכה לד, י.

במדרש⁵⁷ פתי יאמין לכל דבר – זה משה.

דלכאורה, משה רבינו הי' חכם, ובגלל זה היתה לו היכולת לתת את התורה שעל"י כתוב "היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים"⁵⁸, ומוכרח שתעבור ע"י אחד כזה שזהו ענינו (חכם ונבון) – ע"י **משה**, ובפרט כמבואר בקבלה וחסידות⁵⁹, שמשה זה אותיות "ש'-מ"ה" ("מה שמו ומה שם בנו"⁶⁰), עם כל אריכות הביאור שמשה ענינו חכמה⁶¹,

וא"כ, כיצד אומרים שמעלתו של משה היא "פתי יאמין לכל דבר"!!

אלא הביאור בזה⁶²: דוקא מצד זה שמשה הי' חכם, הוא הגיע לידי החלטה בשכל שחכמה היא דבר מוגבל!

אלא שזה עצמו עדיין לא מכריח ש"יאמין לכל דבר", אך בשעה שמדובר לגבי **הקב"ה**, אזי – "פתי יאמין לכל דבר", כאן משה לא הי' מציאות כלל, שלכן אמר "ונחנו מה"⁶³, ענינו של "מה" שאינו מציאות כלל.

ז. ובזה יובן הענין דסמוכין איש מפי איש עד משה רבינו:

כאשר **משה** הוא ה"סומך" – הנסמך הינו "תלמיד" משה, וגם מקבל ממה, ואזי ביכולתו להיות חבר בסנהדרין, וכדלקמן.

בסנהדרין היו ג' שורות, ובשורה גופא היו חילוקי דרגות באופן ישיבתם, ובמילא היו כמה דרגות בהבנה והשגה בין אותם ע"א איש.

אך דבר אחד הי' לכולם בשוה – סמוכין איש מפי איש עד משה רבינו!

(57) ראה שמו"ר רפ"ג. וראה סה"מ מלוקט ח"א ע' שנו.

(58) ואתחנן ד, ו.

(59) ראה לקו"ת מטות פב, א. ועוד.

(60) ל' הכתוב – משלי ל, ד. וראה אוה"ת נ"ך ח"א

עה"פ (ע' תקלו ואילך) דקאי על משה. וש"נ.

(61) ראה לקו"ש ח"ז ע' 4 הע' 28.

(62) ראה סה"מ מלוקט שם.

(63) בשלח טז, זח.

שלכן, בשעה שהיו צריכים לפסוק דין, אם באופן ד"אחרי רבים להטות"⁶⁴ (או באופן שזקוקים לרוב של שנים או יותר כו') – היו כולם שוים.

בדיני נפשות אופן השאלה הוא ש"מתחילין מן הצד"⁶⁵ (מן הקטנים שבהן⁶⁶), כי אם מתחילים בשורה הראשונה (בגדול) הרי הבא אחריו לא יכול לומר אחרת, מאחר והקודם גדול ממנו –

אבל גם בדיני ממונות וכן בטומאות וטהרות, שבהם הסדר בתורה הוא ש"מתחילין מן הגדול"⁶⁶, הרי לבסוף בחישוב הרוב והמיעוט, אע"פ שזה ישב בתחילת השורה הראשונה וזה ישב בסוף השורה האחרונה – לא נחשב אף אחד מהם יותר מאחד או פחות מאחד.

ולכאורה אינו מובן, הרי בחמתם ה' חילוק גדול?

אלא, כיון ששני חברי הסנהדרין (הראשון והאחרון) וכל אלו שביניהם, בנוגע לענין דסמוכין איש מפי איש עד משה רבינו הם שוים – לכן גם בנוגע לפסיקת דין הם שוים.

וכידוע שכדי לפסוק דין נוגע שיהי 'וה' עמו"⁶⁷, כפי שהגמ' בסנהדרין אומרת⁶⁸ ש"הלכה כמותו" תלוי' בזה ש"ה עמו", ובשביל שיהי 'ה' עמו" צריכים להיות סמוכין

מפי משה, שמשה לא ה' מציאות לעצמו אלא כל מציאותו שהוא "עבד ה'", ועי"ז ניתנה "תורת משה"⁶⁹, ותיכף מסבירים מדוע (נקראת התורה "תורת משה") – כיון שמשה ה' "עבדי".

וכשם שאומרים בנוגע לעבד "מה שקנה עבד קנה רבו"⁷⁰, ומפרש הרשב"א⁷¹ שאין הכוונה שקודם קונה העבד, שהוא מציאות בפ"ע, ולאחר מכן קונה רבו – אלא **מלכתחילה** "קנה רבו" מכיון שהעבד אינו מציאות בפ"ע כלל –

[עד"ז משה:] ישנה **מציאות**, ומציאות גדולה ביותר, עד כדי כך ש"קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו'", אבל מהי המציאות שלו – כל מציאותו **הוא עבד**, עבד ה', ובמילא הוא **מציאות ה'**.

שלכן "אנכי עומד בין ה' ביניכם", כיון שאין בזה שום הפסק – כל מציאותו היא הקב"ה ("זיין גאנצע מציאות איז דער אויבערשטער")!

וזה ה' ענינו של מרדכי, ואח"כ הוא יכול ה' להמשיך א"ז מה"איש יהודי הי" לל כל דורו, שיתנהגו באופן שכל אחד מהם יוכל להקרא בשם "יהודי", ללא שום חילוק מאיזה שבט.

[. .] ומרדכי המשיך זאת בכאו"א מישאל בכל הדור ההוא, וכמדובר לעיל שהענין דפורים נמשך אח"כ בכל הדורות כולם. ■

(69) מלאכי ג, כב.

(70) קידושין כג, ב. פסחים פח, ב.

(71) קידושין שם. וראה 'התוועדות' תשד"מ ח"א ע' 520 ואילך.

(64) משפטים כג, ב.

(65) רמב"ם ה' סנהדרין פ"א ה"ו.

(66) פרש"י משפטים כג, ב.

(67) שמואל א טז, יח.

(68) צג, ב.

הנחמה שעמדה לישראל במצרים לנגד עיניהם

א. בהתחלת הפרשה¹ נימנו הדברים שנצטוו בני ישראל לנדב למשכן – "וזאת התרומה אשר קחו מאתם ג' תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים וגו'".

ומפרש רש"י² על התיבות "ועצי שטים": "ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא, יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים".

[. .] נשאלת השאלה³ אצל "תלמיד ממולח":

מהו אמנם גודל ההכרח בפעולתו של יעקב אבינו בהבאת ונטיעת ארזים במצרים לצורך עשיית המשכן מאתיים ועשר שנים לפני הציווי דעשיית המשכן?

ב. והביאור בזה – מרמז רש"י (ב"ינה של תורה"⁴) בהזכירו את שמו של בעל המאמר, "רבי תנחומא":

"תנחומא" הוא מלשון תנחומין. ולכן, "פירש רבי תנחומא" ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש וכו'", מכיון שענין זה מהוה נחמתן של ישראל:

כאשר בני" נמצאים בגלות מצרים, במצב דקושי השעבוד, עד לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"⁵, וכו' וכו' – הרי, מלבד ההבטחה ד"ואנכי אעלך גם עלה"⁶, שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים, מכיון ש"צפה ברוח הקודש שעתידין לבנות משכן במדבר", "וצוה לבניו (ובניו לבניהם אחריהם, וכן הלאה) ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים!"

כלומר: עצי שטים לצורך עשיית המשכן גופא – היו יכולים אמנם להשיג גם באופן אחר, אבל, כדי שתהי' נחמתן של ישראל (ענינו של רבי תנחומא) – הוצרך יעקב אבינו להביא ארזים ולנטעם במצרים, ולצוות לבניו שיטלום עמהם כשיצאו ממצרים, כדי שבמשך כל זמן גלות ושעבוד מצרים יהיו לנגד עיניהם עצי הארזים שנטע יעקב אבינו על מנת שיטלום כשיצאו ממצרים, היינו, שעצי ארזים אלה מסמלים וממחישים את גאולתן של ישראל.

ג. ומכאן באים לענין של נחמה גם בנוגע לגלותנו זה האחרון:

כשנמצאים בחשכת הגלות, "כל הגלויות נקראו ע"ש מצרים"⁷, ב"מדבר העמים"⁸, נחש

(1) כה, ג-ה.

(4) ראה "היום יום" – כט שבט.

(2) שם, ה.

(5) שמות א, כב.

(6) ויגש מה, ג-ד.

(3) בחלקה הראשון של השיחה נתבאר ענינים נוספים בפרש"י זה ונדפסו ב'התוועדות' תשמ"ז ח"ב ע' 535 ואילך, וכאן מובא רק המבואר ע"פ "ינה של תורה".

(7) ב"ר פט"ז, ה.

(8) יחזקאל כ, לה. וראה לקו"ת מסעי פח, ג ואילך.

מוקדש לזכות ר' יעקב מיכאל הלוי בן עלקא וזוג' מרת אסתר בת בלומה גוטה שיחיו וילדיהם: מיכל, נחמה, יוסף יצחק הלוי, חנה ומנחם מענדל הלוי שיחיו

גינזבורג

ולזכות זקניהם: מרת עלקה תחי' בת רייזל ומרת בלומה גוטה תחי' בת נחה לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש